

Остаје нада да је у корпи сагласја у вези с резолуцијом о Косову похрањено и отворено санцачко питање

Рашка област (Санцак) је, ако ћемо да се гађамо историјским фактима – част Косову – право родно место српске државности.

Стари град Рас, Петрова црква, Сопоћани, Ђурђеви ступови, Трговиште (Пазариште)... и данас су видљиви трагови прве државе Немањића.

Ауторе ЗЕС-ове победничке паролe „И Европа и Косово”, морам да разочарам. Нису оригинални. Лично ми је, на мапи бивше СФРЈ, рахметли Алија Изетбеговић, у предвечерје првих вишестраначких избора, после интервјуа, написао и својеручно потписао: И Босна и Херцеговина и Југославија.

Чувам тај драгоцен документ.

За Расима Љајића први пут сам чуо (и заменио га са извесним Касимом, истог презимена, који је, авај, радио у МУП-у Србије, због чега је моја редакција морала да се извињава обојици), када сам од њега, као генералног секретара СДА Санцака, узимао изјаву за „Борбу” поводом Вукове нес(п)ретне метафоре о „рукама које носе турске барјакe”.

Овога лета, две деценије потом, заставе Турске поносно су је вијориле у Пазару, у част

турског премијера и српског председника...

Зоран Ћинђић је муфтији Зукорлићу „сертификовао“ приватни Интернационални универзитет из Новог Пазара; Коштуничина влада је санџачким Муслиманима признала преименовање у Бошњаке и даровала државно свеучилиште; чак је и Слободан Милошевић ономад помиловао Сулејмана Угљанина и дозволио му повратак из Истанбула.

Сваки од тројице државних дужносника Србије учинили су и понешто добро за грађане Србије муслиманске вероисповести, а садашњи председник начинио и подвиг: увео је, у актуелну владу, оба завађена санџачка политичка лидера!

На крају крајева, управо је Љајић, пре 20 година, код Изетбеговића, ургирао да баш Угљанин добије место политичког предводника санџачких Муслимана; и баш је Угљанин, 1993, млађахног Зукорлића начинио верским прваком Бошњака.

Оволики увод био је потребан за врло једноставан закључак: питање положаја Бошњака у Србији је, прошле недеље – неvezано с тим да ли је Бошњачко национално вијеће заиста упутило такав захтев на адресу Кетрин Ештон – и формално, надајмо се накратко, интернационализовано.

Потпиривање санџачке ватре умногоме подсећа на след догађаја који су довели до интернационализације „југословенске кризе“, с краја осамдесетих. Уместо да као „цела Југа“ експресно уђемо у Европску заједницу, као што је, све је више сведока, понуђено Анти Марковићу и Јанезу Дрновшеку – вољом тадашњих републичких паша и субаша, приз(и)вана је тзв. међународна заједница, најпре као медијатор, на концу и као врховни и бесговорни арбитар. Та врста суицидног политичког мазохизма ишла је дотле да су се, рецимо, Милошевићев Београд и Кучанова Љубљана свађали око свега и свачега, једино су се слагали да – Југославији нису потребни вишепартијски избори!? Јасно је и због чега: српски комунисти и даље су веровали у реинкарнацију црвене идеје на Црвеном тргу; словеначки су, пак, знали да би вишепартијски избори на федералном нивоу дали легитимитет опстанку југословенске заједнице.

Уследило је растурање бивше земље: „добре услуге“ понудили су нам Оебс, посматрачи ЕЗ, „бели шлемови“, лорд Карингтон, Бадинтерова комисија итд. Из Председништва Србије одбијана је и формула „четири плус два“ (федерација Србије, Македоније, Црне Горе и БиХ; а конфедерална веза са Словенијом и Хрватском), и „конфедерација шест

република”, и формула „шест суверених држава”. Косово, као што се да закључити, нико није спомињао. Оно ће бити интернационализовано тек када је Србија изгубила скоро све започете битке.

Држава Србија данас не ускраћује ниједно витално национално и верско право својим грађанима Бошњацима. Тачно је, у Санџаку се веома лоше живи, али тако је и у Бабушници, Медвеђи, Пожеги или Пландишту. Да ли је неодговорност једног министарства које је, мењајући прописе преко ноћи, онемогућило неспорном победнику муфтији Зукорлићу конституисање Савета бошњачке националне мањине довољан разлог за интернационализацију? Није, једнако као што то не сме да буде ни неки политички аналфабета из врха власти који Зукорлића оптужује (верујући да ће то дисквалификовати муфтију, а протежирати Љајића или Угљанина) „да се бави политиком уместо религијом”.

Крене ли, прекинута одблокирано, одмрсивање „косовског чвора” у негативном правцу по Србију, на дневни ред, сигурно, поново долази БиХ, односно статус српског ентитета у њој. У том смислу, ваља и гледати на покушаје реанимације санџачке аутономије из доба комунистичке револуције, као и претњу из арсенала „спојених судова” типа „ако Срби у БиХ имају право на отцепљење, имају и Бошњаци у Србији”. Ту лежи и кључни мотив за интернационализацију.

Остаје нада да је у корпи сагласја у вези с резолуцијом о Косову, похрањено и отворено санџачко и, оно које се осећало у ваздуху, тзв. војвођанско питање. У том случају, председник Србије испао би још и вешт трговац. А ако извуче још нешто за „јужну покрајину” (аутономију за север, заштићене енклаве и екстериторијалност манастира) или ако Брисел извади нашу кандидатуру из какве прашњаве фиоке – још ће моћи да каже како је „учинио максимум у датим околностима”.

(Политика)